

GLEDATI SVOJE DETE KAKO ODRASTA

Kako držati pod kontrolom poremećaj rada štitaste žlezde kod dece

ŠTA DA RADITE AKO STE ZABRINUTI

Simptomi poremećaja rada štitaste žlezde su toliko različiti jer štitasta žlezda proizvodi hormone koji regulišu mnogo različitih procesa u organizmu.

Ako ste iz bilo kog razloga zabrinuti da vaše dete može imati poremećaj rada štitaste žlezde, važno je da zakažete pregled kod vašeg lekara. Jednostavan test krvi može potvrditi da li štitasta žlezda vašeg deteta radi normalno. Ukoliko uoči promene, vaš lekar će potom predložiti najbolje opcije lečenja.

Koliko su uobičajeni poremećaji rada štitaste žlezde kod dece?

- Urođeni hipotiroidizam (prisutan od rođenja) javlja se kod oko jedne od svakih 2.000 do 4.000 beba
- Hašimotov tiroiditis, najčešći uzrok stečenog hipotiroidizma kod dece, javlja se u 1-2% kod adolescenata
- Hipertiroidizam javlja se kod 8 od 1.000.000 dece mladih od 15 godina i kod 1 od 1.000.000 dece mladih od 4 godine

Ukoliko želite da saznate više o poremećajima rada štitaste žlezde kod dece, posetite sajt www.thyroidaware.com

OSTVARITE NAPREDAK

Ukoliko je vašem detetu dijagnostikovano poremećaj rada štitaste žlezde, budite uvereni da je to stanje koje može da se drži pod kontrolom i neće ih ometi da žive srećan i zdrav život.

Biće im potrebna vaša podrška i vi možete da im pomognete da održe zdravstveni optimum, tako što ćete pratiti njihovu terapiju (na primer, nadgledati da li piju lekove svakoga dana) i pažljivo pratiti napredak vašeg deteta. Takođe, dobro je obavestiti školu ili obdanište o njihovom stanju, pa osoblje može biti svesno bilo kojih dodatnih potreba ili zahteva za terapijom.

Uz malo pažnje, poremećaj rada štitaste žlezde i njegove posledice moguće je veoma lako kontrolisati u potpunosti, i vaše dete će imati normalan rast i razvoj, kao i zdrav život.

O vašoj štitastoj žlezdi:

Štitasta žlezda je endokrini žlezda leptirastog oblika koja se nalazi na prednjem donjem delu vrata, i ima zadatak da kontroliše metabolizam. Ona igra ključnu ulogu u našem zdravlju i blagostanju. Njen zadatak je da proizvodi tiroidne hormone, koji se krvotokom prenose do svakog tkiva u telu. Ovi hormoni su neophodni kako bi obezbedili normalan rad svih tkiva i organa. Oni pomažu održavanju energije u organizmu, toploti tela, kao i održavanju normalnog rada mozga, srca, mišića i ostalih organa.

REFERENCE

1 The Thyroid Foundation of Canada. About thyroid disease. Available at: http://www.thyroid.ca/thyroid_disease.php. Last accessed January 2018.2 American Thyroid Association. General Information/Press Room. Available at: <https://www.thyroid.org/media-main/about-hypothyroidism/>. Last accessed January 2018.3 American Thyroid Association. Hypothyroidism. Available at: <http://www.thyroid.org/hypothyroidism/>. Last accessed January 2018.4 Bettendorf M. Thyroid disorders in children from birth to adolescence. Eur J Nucl Med Mol Imaging. 2002;29 (Suppl 2):S439-46.5 The Thyroid Foundation of Canada. Thyroid Disease in Children. Available at: <http://www.thyroid.ca/childhood.php#>. Last accessed January 2018.6 Rovet JF. The role of thyroid hormones for brain development and cognitive function. Endocrin Dev. 2014;26:26-43.7 American Thyroid Association. Hyperthyroidism. Available at: <http://www.thyroid.org/wp-content/uploads/patient-information/hyperthyroidism-brochure.pdf>. Last accessed January 2018.8 NHS Choices. Newborn Blood Spot Tests. Available at: <http://www.nhs.uk/conditions/newborn-blood-spot-test.aspx>. Last accessed January 2018.9 Child Growth Foundation. Thyroid Disorders A Guide for Parents and Patients. Available at: http://www.childgrowthfoundation.org/CMS-FILES/15_Hypothyroidism.pdf. Last accessed January 2018.10 British Thyroid Foundation. Psychological symptoms and thyroid disorders. Available at: http://www.btf.org.uk/our-services/leaflets/25_psycho-social-symptoms-guide. Last accessed January 2018.11 The Thyroid Foundation of Canada. The Thyroid and the Mind and Emotions/Thyroid Dysfunction and Mental Disorders. Available at: <http://www.thyroid.ca/4191.php>. Last accessed January 2018.12 EndocrineWeb. Hypothyroidism in children. Available at: <https://www.endocrineweb.com/conditions/hypothyroidism/hypothyroidism-children>. Last accessed January 2018.13 Cappa M, Bizzarri C, Crea F. Autoimmune Thyroid Diseases in Children. J Thyroid Res. 2011;2011:1-14. EndocrineWeb. Hypothyroidism: Too little thyroid hormone. Available at: <http://www.endocrineweb.com/conditions/hypothyroidism-too-little-thyroid-hormone>. Last accessed January 2018.15 American Thyroid Association. Clinical thyroidology for the public - Hyperthyroidism. Available at: http://www.thyroid.org/wp-content/uploads/publications/ctfp/volume7/issue6/ct_public_v78_5_6.pdf. Last accessed January 2018.16 Dangal G. Menstrual Disorders in Adolescents. Int J Gynaecol Obstet. 2004;4:1. Available at: <https://pubs.ascp.net/ispus-article/7501>. Last accessed January 2018.17 NHS. Underactive thyroid (hypothyroidism) - symptoms. Available at: <http://www.nhs.uk/conditions/underactive-thyroid-hypothyroidism/symptoms/>. Last accessed January 2018.18 Patient.info. Hyperthyroidism (Overactive Thyroid). Available at: <https://patient.info/health/overactive-thyroid-what-hyperthyroidism>. Last accessed January 2018.19 Thyroid UK. Hyperthyroidism. Available at: http://www.thyroiduk.org.uk/about_the_thyroid/hyperthyroidism.html. Last accessed January 2018.20 National Women's Health Resource Center. 2006. Thyroid Disorder and Women. Available at: http://www.thyroidaware.com/sites/default/files/nwhrc_factsheet_thyroid_disease.pdf. Last accessed January 2018.21 NHS. Overactive thyroid (hyperthyroidism). Available at: <https://www.nhs.uk/conditions/overactive-thyroid-hyperthyroidism/>. Last accessed January 2018.22 NHS. Underactive thyroid (hypothyroidism). Available at: <https://www.nhs.uk/conditions/underactive-thyroid-hypothyroidism/>. Last accessed January 2018.23 Ford G and LaFranchi SH. Screening for congenital hypothyroidism: A worldwide view of strategies. Best Pract Res Clin Endocrinol Metab. 2014;28:175-87.24 Counts D and Varma SK. Hypothyroidism in Children. Pediatr Rev. 2009;30:251-8.25 Thyroid UK. An overview of the thyroid gland. Available at: http://www.thyroiduk.org.uk/fuk/about_the_thyroid/thyroid_overview.html. Last accessed January 2018. 26 American Thyroid Association. Clinical thyroidology for the public. Thyroid blood tests and general well-being, mood and brain function. Available at: <http://www.thyroid.org/patient-thyroid-information/ct-for-patients/august-2016/vol-9-issue-8-p-8-9/>. Last accessed January 2018.27 American Thyroid Association. Thyroid Function Tests. Available at: http://www.thyroid.org/wp-content/uploads/patients/brochures/FunctionTests_brochure.pdf. Last accessed January 2018.

Izradu ove brošure podržala je kompanija **MERCK** d.o.o u okviru kampanje obeležavanja Međunarodne nedelje štitaste žlezde.

ŠTITASTA ŽLEZDA TRENUTAK ZA KONTROLU

Gledati svoje dete kako odrasta

GLEDATI SVOJE DETE KAKO ODRASTA

Poremećaji rada štitaste žlezde kod dece

ŠTITASTA ŽLEZDA - TRENUTAK ZA KONTROLU

Postoje ključni trenuci u životu tokom kojih zdravlje štitaste žlezde postaje posebno važno.

Ljudi dožive bezbroj trenutaka u svom životu, ali najvažniji su oni koje najbolje pamtimo - bebine prve reči, prvi dan u školi, prvu trudnoću, penzionisanje nakon duge karijere i slično. Pored ovih prekretnica, postoje trenuci u životu, tokom kojih zdravlje štitaste žlezde postaje posebno važno - to je vreme kada simptomi, koje možemo iskusiti, mogu biti upravo posledica poremećaja rada štitaste žlezde, pre nego posledica životne prekretnice ili važne životne promene.

Poremećaj rada štitaste žlezde pogađa okvirno oko 200 miliona ljudi širom sveta, a u nekim zemljama, poput Sjedinjenih Američkih Država, čak i do 60 % ljudi, pati od ovog poremećaja, a da toga nije ni svesno. Mnogo ljudi može ostati uskraćeno za uživanja u ključnim životnim trenucima, upravo ako se poremećaj rada štitaste žlezde ne dijagnostifikuje na vreme.

Ukoliko želite da saznate više o poremećaju rada štitaste žlezde, ili o kampanji Štitasta žlezda - trenutak za kontrolu, posetite ThyroidAware website: www.thyroidaware.com

GLEDATI SVOJE DETE KAKO ODRASTA

Kao roditelju, gledati svoje dete kako odrasta, jedna je od stvari koja vas najviše ispunjava. Određeni neprocenjivi trenuci, kao što su prve reči vaše bebe, učiti ih da hodaju, a zatim prvi dan u školi, predstavljaju trenutke koje ćete pamtit i čuvati zauvek. Tokom ovih ranih godina zdravlje štitaste žlezde je od suštinskog značaja za rast i razvoj deteta.

Postoji veliki broj faktora zbog kojih vaše dete može biti sklono problemima vezanim za njihovu štitastu žlezdu. Moguće je da budu rođeni sa nepravilnim radom štitaste žlezde ali se problemi mogu razviti i tokom odrastanja. Poremećaji rada štitaste žlezde češće se dešavaju kod devojčica nego kod dečaka. Kao roditelj, važno je da razumete znake i simptome poremećaja rada štitaste žlezde, imajući u vidu važnu ulogu koju ona ima tokom svih faza rasta i razvoja vašeg deteta.

Postoje dva primarna tipa poremećaja rada štitaste žlezde kod dece, koji imaju različite uzroke i simptome:

Hipotiroidizam, ili nedovoljno aktivna štitasta žlezda, uzrokovan je kada štitasta žlezda ne luči dovoljno tiroidnih hormona. To znači da ćelije u telu ne dobijaju dovoljno tiroidnih hormona kako bi pravilno radile i tada metabolizam tela usporava.

Hipertiroidizam, ili prekomerno aktivna štitasta žlezda, javlja se kada se u krvotok izluči više tiroidnih hormona, čime se ubrzava metabolizam organizma.

GLEDATI SVOJE DETE KAKO ODRASTA

Sačuvajte posebne trenutke

PRVE REČI

Čuti prve reči deteta jedan je od najuzbudljivijih trenutaka svakog roditelja. Prve izgovorene reči, takode su i jedan od prvih znakova normalnog razvoja mozga deteta i njegove sposobnosti učenja. Hormoni štitaste žlezde ključni su za razvoj mozga deteta, a poremećaji kao što su urođeni hipotiroidizam, nedovoljno aktivne štitaste žlezde, koji je prisutan od rođenja, mogu da ometaju zdrav razvoj deteta organičenom proizvodnjom hormona štitaste žlezde. Zato je najbitnije da se urođeni hipotiroidizam uoči što ranije, a obično se on detektuje u nacionalnim skrining programima u većini zemalja, što omogućava da se oboljenje tretira u veoma ranoj fazi i omogućava detetu normalan dalji razvoj.

ONI NAPADI LJUTNJE I BESA

Deo roditeljstva je i nositi se sa dečijim promenama raspoloženja. Ali, možda niste svesni da neki poremećaji rada štitaste žlezde mogu vaše dete učiniti naročito osetljivim. Jedan od simptoma hipertiroidizma može izazvati promene u ponašanju, razdražljivost i plačljivost. S druge strane, hipotiroidizam može uzrokovati anksioznost, iritiranost i promene u raspoloženju, pa je moguće da se ovi simptomi manifestuju kod vašeg deteta.

PRVI DAN U ŠKOLI

Svako dete je jedinstveno i ima individualni proces učenja, što se delimično pokazuje i kroz rezultate koje u školi ostvaruje. Dok je sasvim uobičajeno da deca napreduju u različitim etapama, postoje slučajevi gde je loš učinak u školi povezan sa poremećajem rada štitaste žlezde. Zapravo, hipertiroidizam može uticati da dete bude nemirno i uzvrpoljeno ili da ima poteškoća sa koncentracijom. Slično tome, oni sa hipotiroidizmom mogu imati probleme sa pamćenjem i učenjem, što može uticati na njihove rezultate u školi. Zbog toga je bitno da se aktivirate ukoliko primetite neki od ovih simptoma, jer će uz terapiju ovi simptomi nestati.

SKLAPANJE PRIJATELJSTAVA

Druženje sa vršnjacima i sklapanje novih prijateljstava u školi od izuzetnog je značaja za vaše dete. Ipak, možda ne znate da su anksioznost i problemi sa ponašanjem često slučaj među decom koja imaju hipertiroidizam.

Hipotiroidizam takode može dovesti do promena u ponašanju vašeg deteta, kao na primer, prekomerni umor i pospanost. Ukoliko su simptomi slabiji, poremećaj rada štitaste žlezde može ostati neprimećen, ali ukoliko se tretiraju, deca će postati živahnija i društvenija.

REZULTATI U SPORTU

Učiti dete da se bavi nekim sportom, kao na primer fudbalom ili gledati ih kako uče i postižu dobre rezultate u veštini kao što je na primer gimnastika, posebno je lepo iskustvo kako za roditelja tako i za dete. Iako nemaju sva deca sklonost da se bave sportom, dobro zdravlje je od presudne važnosti za normalan fizički rast i razvoj. Poremećaji rada štitaste žlezde mogu uticati na odrastanje, jer deca sa hipotiroidizmom mogu da imaju usporeni rast kao i tendenciju gojenja. Hipotiroidizam takode, može da izazove i druge fizičke promene, kao što su sporiji rad srca, i sporije reflekse. Hipertiroidizam može uzrokovati suprotan problem, koji nekada ide do ekstremnog gubitka težine ili ubrzanog rada srca.

TEŠKE TINEJDŽERSKE GODINE

Pubertet može biti izazovan period za decu (i roditelje) jer se dete prilagođava biološkim promenama. Svako dete je drugačije, pa i njihovo iskustvo ulaska u pubertet. Na primer, potpuno je normalno da se kroz pubertet prolazi u različitom uzrastu i različitim brzinom. Ipak, postoje slučajevi kada je preuranjen ili zakasneli pubertet povezan sa poremećajem rada štitaste žlezde. Hipotiroidizam, dijagnostifikovan kasno u prepubertetskim godinama, može biti uzrok zakasnelog ili preuranjenog ulaska u pubertet. Kroz razgovor sa lekarom o simptomima preuranjenog ili zakasnelog puberteta, možete biti sigurni da se sve odvija normalno i da nije povezano sa poremećajem rada štitaste žlezde.

GLEDATI SVOJE DETE KAKO ODRASTA

Prepoznavanje simptoma: upoznajte leptire Hipo i Hiper

LOV NA LEPTIRE

Važno je da simptomi hipotiroidizma i hipertiroidizma ne ostanu neleženi, jer može doći do ozbiljnih komplikacija. Kako bismo prepoznali simptome povezane sa hipotiroidizmom i hipertiroidizmom, posmatrajte ih kao leptire, gde svaki ima drugačiju ličnost. Hipo (skraćenica za hipotiroidizam) i Hiper (skraćenica za hipertiroidizam).

UPOZNAJTE HIPA: SPOROG I TROMOG LEPTIRA

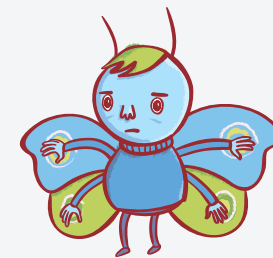
Hipo je plavi leptir. On se sporo kreće u odnosu na njegove drugare i ne raste istom brzinom. Često je umoran i ponekad trom. Njegova koža je hladna i njegovo srce kuca sporije nego kod ostalih leptira.

Ukoliko štitasta žlezda kod vašeg deteta luči premalo hormona, možete uočiti više simptoma. Znaci nedovoljno aktivne štitaste žlezde kod dece zavise od toga koliko godina imaju i kada se problemi jave. Ipak simptomi obično podrazumevaju da:

-Bebe izgledaju umorno i pospano većinu vremena, imaju zatvor, i probleme sa ishranom.

-Deca koja na vreme ne dobiju dijagnozu i tretman mogu imati poteškoća sa učenjem u školi i probleme sa ponašanjem.

-Kod starije dece, nedovoljno aktivna štitasta žlezda može uticati na usporen rast kostiju i zuba.

-Pored problema sa rastom, ulazak u pubertet može da kasni.

-Hipotiroidizam kod starijih devojčica u pubertetu može dovesti do obimnih menstruacija.

-Dodatni simptomi, kao što su usporenost, suva koža i opadanje kose, povećana osetljivost na hladnoću, usporen rad srca, dobijanje na telesnoj težini, ili zadržavanje tečnosti u organizmu, mogu se pojaviti.

UPOZNAJTE HIPER: VEOMA AKTIVNU I NEMIRNU LEPTIRICU

Hiper je mršava, preterano aktivna, nemirna roze leptirica. Ona je razdražljiva i lako se uznemiri. Često je gladna i jede dosta, a i dalje gubi kilažu.

Ukoliko je štitasta žlezda vašeg deteta previše aktivna i luči višak hormona, to znači da brojne funkcije i metabolički procesi u organizmu rade brže nego uobičajeno. Tako da uobičajeni simptomi hipertiroidizma mogu uključivati:

-Nesanice
-Razdražljivost
-Promene u ponašanju/rezultate u školi (na primer slabu koncentraciju ili da se ne sluša na času)
-Loše raspoloženje, preosetljivost i plačljivost

